

N:o 55.

Af herr **J. E. Wikstén**, om beviljande af ett belopp af 22,100 kronor till länsmannen C. G. Svenonius såsom vederlag för mistad åklagareandel i förbrutet gods.

På grund af kongl. förordningen den 23 september 1887 verkställde länsman C. G. Svenonius den 13 och 14 mars 1890 beslag å ett parti trävaror, tillhöriga engelske undersåten sir Edmund Giles Loder och upplagda vid hans egendom Töreforss i Norrbottens län. Svenonius väckte härefter åtal vid Neder Kalix tingslags häradsrätt mot Loder, därför att han, ehuru utlänning, i riket idkat handel utan att hafva derför i vederbörlig ordning utverkat sig Kongl. Maj:ts tillstånd. Nämnda häradsrätt godkände åtalet och fälde med stöd af §§ 18 och 31 i kongl. förordningen af den 18 juni 1864, såsom dessa lagrum lyda i ofvanberörda kongl. förordning af den 23 september 1887, i utslag den 7 maj 1890 Loder till böter och kostnadsersättningar, uppgående tillsammans till 573 kronor 73 öre, samt förklarade det beslagtagna virket förbrutet, och skulle af dess värde, 331,267 kronor 5 öre, en tredjedel tillfalla kronan och två tredjedelar åklagaren. Öfver detta utslag anförde Loder visserligen besvär i svea hofrätt, men återtog sedermera desamma, och häradsrättens utslag vann följaktligen laga kraft. Loder vände sig emellertid i nådeväg till Kongl. Maj:t med begäran att den af häradsrätten ådömda påföljden, att det beslagtagna varulagret vore förverkadt, skulle af Kongl. Maj:t varda till alla delar »upphäfd och efterskömd». Efter vederbörandes hörande förklarade, med anledning deraf, Kongl. Maj:t den 26 juni 1890, att de i beslag tagna varorna skulle »anses icke vara förverkade».

En af Svenonius sedermera gjord underdånig ansökan, att Kongl. Maj:t ville bereda honom ersättning till hela beloppet af hans andel i det beslagtagna virkets värde eller till så stor del deraf, som Kongl. Maj:t kunde finna skäligt, blef af Kongl. Maj:t, genom beslut den 19 december 1890, utan afseende lemnad. Genom Kongl. Maj:ts förr omförmälda beslut af den 26 juni 1890 återgafs till Loder *hela* det i beslag tagna trävarulagret och följaktligen äfven allmänna åklagarens, genom häradsrättens laga kraftvunna utslag, tilldömda andel deraf.

Då Kongl. Maj:t pröfvat nödigt företaga den viktiga åtgärden att till Loder efterskänka hela det i beslag tagna varulagret, bör man väl få antaga, att sådant skett i följd af omständigheternas kraf och framför allt i statens intresse, men i så fall bör det ju vara statens *pligt* att, åtminstone i någon mån, hålla länsman Svenonius skadeslös för hans förlorade åklagareandel. Såvidt jag har mig bekant och för öfrigt blifvit af handlingarna upplyst, har Svenonius troget fullgjort sina skyldigheter såsom allmän åklagare beträffande omförmälda beslags- och åtalsåtgärder. Såväl innehållet af häradsrättens utslag som den omständigheten, att deröfver anförda besvär blefvo återtagna, synes mig äfven tala för att han derutinnan lagenligen förfarit. Med den omfattande beslagsåtgärden och åtalets fullföljande vid domstol etc. var helt säkert förenadt ett ganska drygt ansvar, ej så få obehag och icke så litet arbete. Jag anser alltså Svenonius, i enlighet med hvad jag förut antydtt, åtminstone moraliskt berättigad till något vederlag af staten för hans förlorade åklagareandel, och är det i sådant syfte som jag derom hos Riksdagen vågar göra framställning, fullt förvissad, att en åtgärd från Riksdagens sida i antydtt syfte skall uppmuntra till ökad pligtkänsla hos underordnade tjenstemän. Skäl torde måhända icke saknas för den meningen, att staten borde lemna Svenonius vederlag, motsvarande hela den honom, enligt förr åberopade häradsrättens utslag tilldömda åklagareandelen, som utgjorde 220,844 kronor 70 öre ($\frac{2}{3}$ af de i beslag tagna varornas värde 331,267 kronor 5 öre) men med fäst afseende på summans mera ovanliga storlek, såsom åklagareandel, anser jag mig icke böra utsträcka anspråket derhän, men anser att han åtminstone bör ersättas med $\frac{1}{10}$ -del af sistnämnda summa, utgörande 22,084 kronor 47 öre eller *i rundt tal* 22,100 kronor.

På grund af hvad jag sålunda haft äran andraga vågar jag vördsamant hemställa

att Riksdagen måtte besluta att till länsman C. G. Svenonius i Neder Kalix bevilja såsom vederlag — för den honom frångångna åklagareandel, utgörande enligt

Neder Kalix häradsrätts utslag den 7 maj 1890 i mål emellan honom och sir Edmund Giles Loder 220,844 kronor 70 öre — ett belopp af 22,100 kronor, att till honom utbetalas på tid och sätt, som statsutskottet, dit denna min motion torde remitteras, finner lämpligt föreslå.

Till ärendet hörande handlingar vill jag vederbörande utskott tillhandahålla.

Stockholm den 27 januari 1892.

J. E. Wikstén.

Uti förestående motion instämma:

Nils Wallmark.

L. O. Carlsson.
